

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 140/23

Λουξεμβούργο, 14 Σεπτεμβρίου 2023

Απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση C-83/22 | Tuk Tuk Travel

Καταγγελία σύμβασης οργανωμένου ταξιδιού λόγω εξαιρετικών περιστάσεων: το εθνικό δικαστήριο μπορεί, υπό προϋποθέσεις, να ενημερώνει αυτεπαγγέλτως τον ταξιδιώτη σχετικά με το δικαίωμά του για καταγγελία της σύμβασης χωρίς χρέωση

Τον Οκτώβριο 2019 ένας ταξιδιώτης αγόρασε από τον διοργανωτή ταξιδιών Tuk Tuk Travel πακέτο οργανωμένου ταξιδιού για δύο άτομα με προορισμό το Βιετνάμ και την Καμπότζη: η αναχώρηση από τη Μαδρίτη (Ισπανία) επρόκειτο να πραγματοποιηθεί στις 8 Μαρτίου 2020, η δε επιστροφή προβλεπόταν για τις 24 Μαρτίου 2020. Ο ταξιδιώτης κατέβαλε το ήμισυ της συνολικής τιμής του ταξιδιού. Η σύμβαση περιείχε πληροφορίες σχετικά με τη δυνατότητα καταγγελίας πριν από την ημερομηνία αναχώρησης έναντι χρέωσης. Αντιθέτως, δεν υπήρχε μνεία της δυνατότητας καταγγελίας χωρίς χρέωση λόγω έκτακτων και αναπόφευκτων περιστάσεων στον τόπο προορισμού, κατά τα προβλεπόμενα στην οδηγία σχετικά με τα οργανωμένα ταξίδια¹.

Στις 12 Φεβρουαρίου 2020, ο ταξιδιώτης ενημέρωσε την Tuk Tuk Travel σχετικά την απόφασή του να καταγγείλει τη σύμβαση λόγω της εξάπλωσης του κορωνοϊού στην Ασία και την κάλεσε να του επιστρέψει το σύνολο των ποσών που δικαιούτο. Όταν ο διοργανωτής ταξιδιών του ανακοίνωσε ότι, μετά την αφαίρεση των εξόδων ακύρωσης, επρόκειτο να του επιστραφεί μικρό μόνο μέρος από το καταβληθέν ποσό, ο ταξιδιώτης προσέφυγε στη δικαιοσύνη. Υποστηρίζει ότι κατήγγειλε τη σύμβαση σχεδόν έναν μήνα πριν από την προβλεπόμενη ημερομηνία αναχώρησης και επικαλείται περίπτωση ανωτέρας βίας: την εξάπλωση του κορωνοϊού στην Ασία. Ο ταξιδιώτης, ο οποίος δεν εκπροσωπείται από δικηγόρο, ζητεί την επιστροφή μέρους μόνο του καταβληθέντος ποσού, διότι εκτιμά ότι το ένα τέταρτο του ποσού αυτού αντιστοιχεί σε διαχειριστικά έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η Tuk Tuk Travel.

Το ισπανικό δικαστήριο που επιλήφθηκε της υπόθεσης ζήτησε από το Δικαστήριο να ερμηνεύσει την οδηγία σχετικά με τα οργανωμένα ταξίδια. Διερωτάται ειδικότερα αν δύναται, δυνάμει της οδηγίας, να διατάξει αυτεπαγγέλτως την απόδοση στον ταξιδιώτη όλων των καταβληθέντων ποσών, σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης από τον ταξιδιώτη λόγω έκτακτων και αναπόφευκτων περιστάσεων. Το ισπανικό δικαστήριο επισημαίνει ότι η δυνατότητα αυτή προσκρούει σε θεμελιώδεις αρχές του ισπανικού δικονομικού δικαίου.

Με τη σημερινή απόφασή του το Δικαστήριο υπογραμμίζει καταρχάς ότι η οδηγία υποχρεώνει τον διοργανωτή ταξιδιών να ενημερώνει τον ταξιδιώτη σχετικά, μεταξύ άλλων, με το δικαίωμά του καταγγελίας.

Ακολούθως, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι, **δεδομένης της σημασίας του δικαιώματος καταγγελίας που**

¹ Οδηγία (ΕΕ) 2015/2302 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2015, σχετικά με τα οργανωμένα ταξίδια και τους συνδεδεμένους ταξιδιωτικούς διακανονισμούς, η οποία τροποποιεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 και την οδηγία 2011/83/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και καταργεί την οδηγία 90/314/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ 2015, L 326, σ. 1).

απονέμει η οδηγία (καθώς και του επακόλουθου δικαιώματος σε επιστροφή του συνόλου των καταβληθέντων ποσών), **η αποτελεσματική προστασία του εν λόγω δικαιώματος απαιτεί να έχει ο εθνικός δικαστής τη δυνατότητα να εξετάσει αυτεπαγγέλτως αν συντρέχει προσβολή του δικαιώματος αυτού**, ιδίως όταν ο ταξιδιώτης δεν επικαλείται το δικαίωμά του διότι αγνοεί την ύπαρξή του. Αυτή η αυτεπάγγελτη εξέταση υπόκειται, ωστόσο, σε ορισμένες προϋποθέσεις ².

Εν προκειμένω, υπό την επιφύλαξη της εκτίμησης στην οποία θα προβεί το ισπανικό δικαστήριο, οι προϋποθέσεις αυτές φαίνεται ότι πληρούνται, ιδίως καθόσον το Δικαστήριο έχει αποφανθεί ότι η έννοια των «έκτακτων και αναπόφευκτων περιστάσεων» μπορεί να καλύψει την εκδήλωση παγκόσμιας υγειονομικής κρίσης, η δε υπόθεση που έχει αχθεί ενώπιον του ισπανικού δικαστηρίου αφορά την επιστροφή των καταβληθέντων από τον ταξιδιώτη ποσών κατόπιν της απόφασής του να καταγγείλει τη σύμβαση λόγω εξάπλωσης του κορωνοϊού ³. Εξάλλου, δεν μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο να αγνοούσε ο ταξιδιώτης την ύπαρξη του δικαιώματός του καταγγελίας, διότι η Tuk Tuk Travel δεν τον ενημέρωσε σχετικά. **Το ισπανικό δικαστήριο οφείλει, επομένως, να εξετάσει αυτεπαγγέλτως το δικαίωμα καταγγελίας**. Ως εκ τούτου, θα πρέπει ιδίως, αφενός, να ενημερώσει τον ταξιδιώτη σχετικά με το δικαίωμα αυτό και, αφετέρου, **να του παράσχει τη δυνατότητα να επικαλεστεί το εν λόγω δικαίωμα καταγγελίας στο πλαίσιο της εκκρεμούς ένδικης διαδικασίας**.

Αντιθέτως, η αυτεπάγγελτη εξέταση δεν απαιτεί να προβεί αυτεπαγγέλτως ο εθνικός δικαστής σε λύση της σύμβασης οργανωμένου ταξιδιού χωρίς χρέωση για τον ταξιδιώτη και να του αναγνωρίσει δικαίωμα επιστροφής του συνόλου των καταβληθέντων ποσών. Εναπόκειται στον ταξιδιώτη να αποφασίσει εάν επιθυμεί να επικαλεστεί το δικαίωμα αυτό ενώπιον του δικαστή.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προδικαστική παραπομπή παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο και, ενδεχομένως, η σύνοψη](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της.

Επικοινωνία: Ευαγγελία Λύκου ☎ (+352) 4303 2077

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το [«Europe by Satellite»](#) ☎ (+32) 2 2964106

Ακολουθήστε μας!

² Πρόκειται για τις ακόλουθες προϋποθέσεις: κάποιο από τα συμβαλλόμενα στην οικεία σύμβαση οργανωμένου ταξιδιού μέρη πρέπει να έχει κινήσει ενώπιον του εθνικού δικαστή ένδικη διαδικασία, η οποία πρέπει να έχει ως αντικείμενο την εν λόγω σύμβαση· το δικαίωμα καταγγελίας πρέπει να συνδέεται με το αντικείμενο της διαφοράς όπως αυτό έχει καθοριστεί από τους διαδίκους· ο εθνικός δικαστής πρέπει να έχει στη διάθεσή του το σύνολο των νομικών και πραγματικών στοιχείων που είναι αναγκαία προκειμένου να εκτιμήσει αν ο οικείος ταξιδιώτης μπορεί να επικαλεστεί το δικαίωμα καταγγελίας· ο τελευταίος δεν θα πρέπει να έχει δηλώσει ρητώς στον εθνικό δικαστή ότι αντιτίθεται στην εφαρμογή της οδηγίας όσον αφορά το εν λόγω δικαίωμα.

³ Βλέπε απόφαση του Δικαστηρίου της 8ης Ιουνίου 2023, UFC -- Que choisir και CLCV, [C-407/21](#) (βλέπε επίσης το [υπ' αριθ. 94/23](#) ανακοινωθέν τύπου).